

τραρχοῦντος ἀπέδωκεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερον ἠρπάγη ἢ εἰδὼν ἦν καὶ πάλιν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποδώσωσι διαταγῇ τοῦ Πατριάρχου Ἱερσίου τοῦ ἀπὸ Μιτυλήνης ἐν ἔτει 1811, ἀλλὰ καὶ τρίτον ἠρπάγη ἢ εἰδὼν καὶ ἀπεδόθη ταῖς ἀπειλαῖς Γαλλικοῦ πολεμικοῦ.

Δέκατος τρίτος ἀρχιεπίσκοπος
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ἐξ Ἄνδρου

Ἐν ἔτει 1814 ψευδῶς ἀνηγγέλθη ὅτι ἀπέθανεν ὁ Γαβριήλ, δι' ὃ ἐξελέγη ἀντ' αὐτοῦ, μηνὶ Φεβρουαρίῳ τοῦ ἔτους 1814, ὁ πρωτοσύγγελος τοῦ Χαλκηδόνης Ζαχαρίας, ἀνὴρ Ἄνδριος, ἐφ' οὗ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Σαντορίνης προήχθη εἰς μητρόπολιν, ἀλλὰ γενομένου γνωστοῦ τοῦ ψεύδους τοῦ ἀγγέλματος ἐπετροπή τῷ Γαβριήλ νὰ παραμένῃ ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ δέκα ἔτι μῆνας ἄχρι τοῦ μηνὸς δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1814, ὅτε οἰκειοθελῶς παρητήσατο τὴν ἀρχιεπισκοπὴν εἰς τὸν διαδεχθέντα αὐτὸν μητροπολίτην τῆς Σαντορίνης. Ἐκτοτε παρεχωρήθη αὐτῷ τὸ ἐν Οἴᾳ χρηθεὶον οἰκονόμου πατριαρχικὸν σταυροπηγιακὸν μετόχιον τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἄμοργῷ μοναστηρίου Παναγίας τῆς Χοζοβιωτίσσης, ἵνα ἐφησυχάζῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς ἀντὶ τῆς ἀνὸ πᾶν ἔτος ἀποδόσεως διαχιλίων γροσίων. Τὸ μετόχιον τοῦτο εἶναι τὸ τοῦ ἁγίου Σώζοντος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο τότε παρὰ τὴν θέσιν ἁγίου Νικολάου καὶ Παναγίας Πλατσανῆς παρὰ τοὺς βράχους τῆς κοινότητος Οἴας, σήμερον εὐρίσκεται ἀνακαινισμένον τοῦτο ἀπὸ τὸ κάτωθεν Β.Α. μέρος τῆς ἀγορᾶς, μὲ τὸ τέλος δὲ τοῦ ἔτους 1819 ἀπεβίωσεν ὁ ἀνωτέρω Γαβριήλ.

Κατὰ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τοῦ 1821 δραξάμενοι καὶ οἱ Θηραῖοι τῶν ὅπλων ὑπὲρ τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος σωτηρίας ἀνύψωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας τὴν 5 Μαΐου 1821 ἔτους, καθ' ἣν ἡμέραν τελεῖται ἡ εορτὴ τῆς ἁγίας Εἰρήνης πολιούχου τῆς νήσου, πρῶτος ἀνύψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἀνεξαρτησίας ὁ εὐάγγελος Ματζαράκης ἐπίτροπος τοῦ πρίγκηπος Ὑψηλάντου. Μετὰ τὸ συμβεβηκὸς δὲ τοῦτο ἀπήλασαν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ζαχαρίαν ἐκ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς του, κειμένης ἔξωθεν τοῦ Πύργου Καλλίστης, ἐπειδὴ ἦτο περιορισμένος οὗτος καὶ ἡσυχος εἰς τὴν κατοικίαν του, καὶ ἐθεωρήθη ἐκ μερικῶν διανοουμένων τὸ ἐπώνυμον «Ζαβλακάδων», ὅτι ἦτο Τουρκόφιλος, καὶ οὐχὶ

φίλος τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ νέου καθεστώτος!

Λέγεται μάλιστα ὅτι ἐλεηλάτησαν τὴν ἀρχιεπισκοπὴν του κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἐκ Θήρας, ὁ πλείστος ὄμιλος λαὸς τῆς Θήρας, ὁ ἱερός αὐτῆς κλήρος καὶ αἱ ἱεραὶ Μοναί, συνέταξαν ἐκτενεστάτην ἔκθεσιν πρὸς τὴν νέαν κυβέρνησιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀνέφερον τὴν ἐνάρετον χριστιανικὴν ζωὴν τοῦ ἀρχιερέως των, ὡς καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸ πόλιμιόν του καὶ τὴν πατρίδα Ἑλλάδα καὶ ἐξαιτούσαν παρ' αὐτῆς τὴν σύντομον ἐπάνοδον αὐτοῦ, ταύτην δὲ ὑπογράφαντες ἀπέστειλαν ἱεραρχικῶς πρὸς τὸν νέον κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Ὑψηλάντην, ὅστις καὶ ἀπέδωκε τὴν δέουσαν ἀμνησίαν εἰς τὸν μητροπολίτην Θήρας Ζαχαρίαν ἐπαρχόμενον οἴκαδε. (Ἀντίγραφον τῆς συνταχθείσης ταύτης ἐκθέσεως εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ).

Παρέμεινεν ἀρχιερατεύων ὁ ἀνωτέρω Ζαχαρίας εἰς Θήραν μέχρι τοῦ ἔτους 1844, τὸ τελευταῖον δὲ ἔτος τῆς συνοδικῆς αὐτοῦ περιόδου ἦτο τὸ 1841—1842, ἰδοὺ καὶ τὸ Βασιλικὸν διάταγμα :

ΟΘΩΝ Ἐλέω Θεοῦ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 917 προτάσει τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσως κτλ. διοριζομεν διὰ τὸ ἔτος 1841—1842, Α'. Πρόεδρον τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ Βασιλείου τὸν κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ἀργολίδος Σ. Μητροπολίτην Κ. Κύριλλον. Β'. Συμβούλους α') τὸν κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Ὑδρας Σ. Μητροπολίτην Κ. Γεράσιμον. β') τὸν κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Θήρας Σ. Μητροπολίτην Κ. Ζαχαρίαν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Ἰουλίου 4 Αὐγούστου 1841.

Ο Θ Ω Ν

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιᾶς καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως
Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Σ π υ ρ. Β α λ έ τ τ α ς

(Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως 1841).

Ἀποβιώσαντος τοῦ Μητροπολίτου Ζαχαρία Κυριακοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1844, ἠνώθη ἡ ἐπισκοπὴ Θήρας εἰς τὴν τῶν Κυκλάδων (Σύρου), ὅπως ἠνώθησαν προηγουμένως ἡ τῆς Νάξου κατὰ τὸ 1841 καὶ τῆς Ἄνδρου κατὰ τὸ ἔτος 1842,